

Gilbertová, Iva

O setkání s Jendou Firbasem

In: *Jan Firbas ve vzpomínkách*. Kroupa, Jiří (editor). Vyd. 1.
Brno: Masarykova univerzita, 2003, pp. 43-44

ISBN 8021031093

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/126914>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

made the conference a particularly memorable one. And his command of English astonished us: exposition, analysis, narrative, conversation, especially as a *raconteur* of jokes – all the difficult genres, in fact – he used in a seemingly unending flow of stimulation, enlightenment and entertainment. And if, as some say, the language speaks the man (the dramatist, Ben Jonson wrote, “Speak, that I may see thee!”), then his language certainly “spoke” him, and we liked “what he spoke”. He enchanted us all!

And I also remember, with delight and gratitude, a memorable walk to the opera house in Brno, when he told the well-known, terrible, story of Jakobson’s escape from Brno to the west. Not a hint of resentment or malice against the outrageous people who made that dreadful journey necessary, and committed so many other horrors, surfaced in his telling. And it was also on that occasion that he mentioned how he had refused to accept his chair from your oppressors. And so, underneath the delightful flow of his conversation, there was always the tough integrity which declared that he was his own man. He was a very humble man, who had absolutely nothing to be humble about but was nevertheless very humble, all the same, treating us all as people from whom he might learn something. Yet, in all humility, he knew his own worth and would not barter it nor betray it. Those of us who have profited by his scholarship – as students and colleagues – can and will rejoice that we have also known him as a man, even as we mourn our loss.

(Příspěvek je uveřejněn ve zkrácené verzi)

PhDr. Iva Gilbertová

O setkání s Jendou Fibasem

Po pět let mého studia, v druhé polovině sedmdesátých let, byl Jenda pro mě a mé spolužáky nejprve náročným, ale vstřícným učitelem. Teprve postupně jsme začali vnímat význam a ohlas jeho odborné práce. O to víc jsme oceňovali jeho upřímný zájem o život katedry – nejen o její každodenní fungování, nám studentům jen zčásti patrné, ale i o naše vlastní zápolení. S pochopením vnímal

často lopotnou snahu mnohých z nás vyrovnat se s minulostí, přítomností (a budoucností?) jazyka. Se stejnou laskavostí a úsměvem s námi prožíval cikhájské kurzy a předpremiéry našich divadelních představení i jejich brněnské premiéry. Když jsme školu končili, byl už pro nás symbolem spojení vysoké odbornosti a lidskosti, již jsme mnozí vnímali jako jednu z nejcennějších hodnot, jimiž nás brněnská katedra do života vybavila.

Na to všechno jsem myslela, když jsem po několika letech seděla v aule Katolické univerzity v belgické Lovani, kde Jenda přebíral čestný doktorát. Protože jsem v té době místo pokusů o vědeckou práci řešila problémy výuky angličtině ve frankofonní zemi, valonsko-vlámské kuchyně a péče o dítě, byla pro mě Jendova přednáška v první chvíli návratem do již poněkud mlhavé, byť nedávné, minulosti. A přesto jsem měla pocit, že na té slavnosti a v té daleké cizině zastupuji Jendovu, a svoji, katedru. O ten pocit dojetí a hrdoosti jsem se pak mohla nečekaně podělit s dvěma českými stážisty v Lovani, kteří doma pracovali ve zcela jiném městě a oboru, Jendu neznali, ale jeho jméno náhodou zahlédli na pozvánce na promoce a přišli se s hrdoostí podívat na krajana.

Když jsem pak, se stejnou radostí, mohla Jendu a jeho milou paní alespoň krátce přivítat ve svém belgickém domově, netušila jsem, že za několik málo let se s Jendou sejdu v jeho pracovním opěť na brněnské anglistice. Až tady, v místnosti, kde mě kdysi zkoušel z historické mluvnice a v níž jsme se pak potkávali řadu let až do jeho odchodu, jsem skutečně do hloubky poznala jeho vztah k oboru, pracovišti a k lidem. Vnímala jsem jeho úspěchy, radosti a naděje i jeho obavy, starosti a vždycky poctivý, a ne vždy úspěšný, zápas o věc, které věřil. Pochopila jsem teprve tady plně jeho potřebu kolegiality i starost o blízké v rodině, jeho vnitřní sílu a pokoru v práci a v životě.

Dodnes se jen těžko s Jendovým odchodem vyrovnávám. Vzpomínám ale na dvě chvíle: když jsem se jako začínající (a záhy na to končící) členka katedry před mnoha lety vdávala, udělal si Jenda v sobotu v poledne čas a přišel mi popřát hodně štěstí. Když před nedávnem odešel manžel naší paní sekretářky, byl jedním z těch, kteří se s ním přijeli na kraj města, do řeckovického kostelíčku, rozloučit: byl s námi ve chvílích radosti i smutku, a taky proto, a možná hlavně proto, s námi je dál a vždycky bude, ať se ocitneme v životě kdekoliv.